

очевидні з окремих регресійних моделей, але стають зрозумілими завдяки поєднанню еластичностей із когнітивною структурою системи.

Література:

1. Шапиро, І. А. (2014). Досвід впровадження системи моніторингу виробничих витрат трубопрокатного підприємства на основі визначення їх еластичності. *Ефективна економіка*, 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2848>
2. Varian, Hal R. (2010). Computer mediated transactions. *American Economic Review*, 100(2), 1–10. URL: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.100.2.1>
3. Wooldridge, J. M. (2024). *Introductory Econometrics: A Modern Approach*. Michigan State University.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ДРАЙВЕР СТРУКТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гришко Наталя, к.е.н, доцент
Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського
м. Кременчуг, Україна
ORCID ID 0000-0003-1644-3861
2nata.grishko@gmail.com

Солодков Денис, аспірант
Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського
м. Кременчуг, Україна
ORCID ID 0000-0001-5249-0820
solodkov2000denis@gmail.com

Сучасний етап розвитку промисловості характеризується швидким поширенням цифрових технологій, що докорінно змінюють умови формування та реалізації інноваційного потенціалу підприємств. Під впливом цифровізації трансформуються виробничі процеси, системи управління, характер трудових відносин, а також способи взаємодії із зовнішнім ринковим середовищем. У таких умовах інноваційний потенціал набуває нового змісту, відображаючи не лише наявність ресурсів для здійснення інновацій, але й спроможність підприємства формувати внутрішнє та зовнішнє середовище, сприятливе для довгострокового інноваційного розвитку.

Цифрові технології, такі як Інтернет речей, великі дані, штучний інтелект, хмарні рішення, формують нові вимоги до організації інноваційних процесів. Їх інтеграція в діяльність промислових підприємств не лише оптимізує виробничі операції, але й підвищує швидкість впровадження новацій, збільшує варіативність технічних та управлінських рішень.

Цифрова трансформація впливає на інноваційний потенціал у трьох ключових вимірах [1, 2]:

1) Інформаційно-аналітичний вимір. Доступ до великих масивів даних, потужних інструментів аналітики та хмарних обчислень перетворюється на критичний чинник інноваційної діяльності. Здатність підприємства працювати з даними визначає швидкість прийняття рішень, точність прогнозування та ефективність розробки нових продуктів.

2) Технологічний вимір. Цифровізація розширює можливості технологічного оновлення. Підприємства можуть обирати різні комбінації технологічних рішень для досягнення однакових цілей, враховуючи бюджет, строки та потреби ринку. Гнучкість технологічних траєкторій стає важливою конкурентною перевагою.

3) Кадровий вимір. Зростає значення фахівців із цифровими компетенціями, таких як аналітиків даних, інженерів IoT, фахівців зі штучного інтелекту, DevOps-інженерів тощо.

Інноваційний потенціал залежить не лише від рівня підготовки таких кадрів, а й від здатності підприємства формувати креативне, гнучке та цифрово грамотне середовище.

Узагальнюючи, цифровізація інтегрується у всі складові інноваційного потенціалу, такі як інтелектуальну, технологічну, інформаційну, організаційну, підсилюючи їхній взаємозв'язок і створюючи нові точки зростання.

Важливим індикатором цифровізації є поширеність використання підприємствами ключових цифрових систем: ERP, CRM та BI. Вони забезпечують інтеграцію даних, автоматизацію операцій, аналітику та управління взаємодією з клієнтами. На рис. 1 представлено динаміку використання ПЗ ERP та CRM в Україні у 2022–2025 роках.

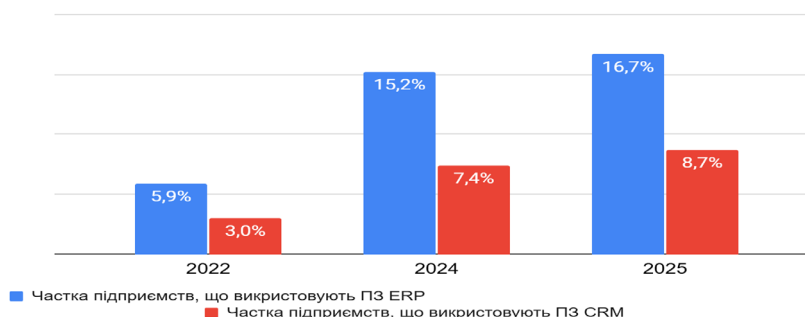

Рисунок 1 – Динаміка використання підприємствами ПЗ ERP та CRM в Україні у 2022–2025 рр. [3]

Таким чином ми можемо спостерігати, що:

- Частка підприємств, що використовують ERP, зросла з 5,9% у 2022 р. до 16,7% у 2025 р.
- Частка користувачів CRM зросла з 3,0% до 8,7% за той самий період.

Це свідчить про тривалу позитивну динаміку цифровізації, причому темпи поширення ERP (більш комплексного інструменту) є навіть вищими, ніж CRM. Така тенденція важлива, оскільки ERP системи є ключовими у формуванні цифрової інфраструктури, що лежить в основі трансформації інноваційного потенціалу:

- ERP підсилює інформаційну та технологічну основу інновацій
- CRM стимулює клієнтоорієнтовані інновації

– Зростання використання цифрових систем означає збільшення готовності підприємств до складніших цифрових рішень, включно з AI, IoT та прогнозною аналітикою.

Таким чином, збільшення цифрової зрілості підприємств є прямим індикатором розвитку їхнього інноваційного потенціалу.

Зростання цифрової зрілості вітчизняних промислових підприємств, підтвержене динамічним збільшенням використання ERP та CRM систем у 2022–2025 роках, демонструє формування нової траєкторії інноваційного розвитку, у якій цифровізація виступає ключовим драйвером трансформації всіх структурних складових інноваційного потенціалу. Цифрові технології модернізують виробничі та управлінські процеси, змінюють характер внутрішньої взаємодії, активізують обмін знаннями, підсилюють технологічну гнучкість та створюють передумови для інтеграції підприємств у цифрові екосистеми, що розширює доступ до зовнішніх інноваційних ресурсів. Сукупність цих чинників формує основу для довгострокового інноваційного зростання української промисловості, а цифровізація виступає визначальним фактором її конкурентоспроможності в сучасних економічних умовах.

Література:

1. Гриньов, А. (2003). Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління : монографія. Харків: ІНЖЕК
2. Гриньова, В. М., & Козирева, О. В. (2006). Соціально-економічні проблеми інноваційного розвитку підприємств : монографія. Харків: ІНЖЕК
3. Державна служба статистики України. URL: <https://www.stat.gov.ua/>